

o ważności różnic teologicznych, lecz trzeba się spotkać i współpracować w duchu zasady św. Augustyna: w sprawach istotnych — jedność, w sprawach mniej istotnych — tolerancja, a we wszystkim — miłość.

Rozważania biblijne skoncentrowane były wokół nakazu misyjnego Jezusa: „Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna i Ducha Świętego” (Mt 28,19). Z ciekawym referatem wystąpił katolik José Prado Flores z Meksyku, dyrektor „Ewangelizacji 2000” w Ameryce Łacińskiej i autor 25 książek, który przedstawił zagadnienie czynienia uczniów analizując dosłowne tłumaczenie Mt 28,19: „Idźcie więc i czynicie uczniów ze wszystkich narodów”. Ukazał różne aspekty powołania i stawiania się uczniem Jezusa jak również praktyczne sposoby czynienia uczniów.

Ważnym punktem programu kongresu była liturgia ekumeniczna przygotowana i prowadzona przez o. Raniero Cantalamesa, wykładowcę historii wczesnego chrześcijaństwa i kaznodzieję papieskiego od 1980 r. Nabożeństwo, połączone z postem, miało charakter pokutnego pojednania chrześcijan i odnowienia przyrzeczeń chrzcielnych. Ryt wody i pojednania był głębokim przeżyciem jedności w Duchu Świętym według słów zachęty św. Pawła: „Usiłujcie zachować jedność Ducha dzięki więzi, jaką jest pokój. Jedno jest Ciało i jeden Duch, bo też zostaliście wezwani do jednej nadziei, jaką daje wasze powołanie. Jeden jest Pan, jedna wiara, jeden chrzest. Jeden jest Bóg i Ojciec wszystkich, który jest i działa ponad wszystkimi, przez wszystkich i we wszystkich” (Ef 4,3-6).

Innym wydarzeniem był marsz chwały (praise march for Jesus), procesjonalne przejście głównymi ulicami Berna pod budynek parlamentu połączone ze śpiewem i modlitwą wstawienniczą za narody Europy. Każdy uczestnik marszu niósł małą flagę swego narodu. Na placu przed Parlamentem odbyło się nabożeństwo ewangelizacyjne: pieśni religijne, orędzie ewangelizacyjne, modlitwy we wszystkich językach Europy oraz wypuszczenie 4000 baloników z napisem „Jezus nadzieją Europy” i karteczką z nazwiskiem i adresem uczestnika kongresu. W tym miejscu warto wspomnieć, że podobne marsze odbywają się corocznie w Wielkiej Brytanii już od kilku lat i gromadzą od 50 do 60 000 chrześcijan z różnych kościołów.

Ciekawą inicjatywą kongresu była wystawa ukazująca różne dziedziny i możliwości działalności ewangelizacyjnej 40 ruchów i organizacji świeckich z Europy.

Kongres w Bernie ukazał rozległe możliwości współpracy chrześcijan w ewangelizacji, stworzył szerokie możliwości bezpośrednich kontaktów i zaangażowania świeckich w swoich kościołach. Dla katolików kongres był kolejnym świadectwem podjęcia współodpowiedzialności za misję ewangelizacji i odpowiedzią na wezwanie Jana Pawła II: „Europa potrzebuje nowej ewangelizacji. Kościół musi na nowo stać się misyjny. Gdy chrześcijanie przestaną świadczyć o swojej wierze, światło będzie im zabrane” (Austria, 25 VI 1989).

Kraków

MARIA KANTOR

O. Ryszard Parol OFMConv

KONGRES „MUSICA SACRA” W RZYMIE (1989)

W dniach od 29 czerwca do 1 lipca 1989 roku odbywał się w Rzymie Krajowy Kongres „Musica Sacra”, zorganizowany z ramienia ruchu cecylińskiego — pod patronatem artystycznym radia watykańskiego. Głównym tematem obrad była *Muzyka w Kościele, jej rzeczywistość i perspektywy po Soborze Watykańskim II*. Wokół tego zagadnienia oscylowały tematy i dyskusja z niewielką przewagą muzyki organowej. Inspirująca propozycja zorganizowania kongresu wyszła od dyrektora artystycznego Radia Watykań-

skiego — Arturo Sacchetti. Jego ideą było zebrać organistów, chórmistrzów, liturgistów, kompozytorów itd. — o „ile jeszcze tacy istnieją”, jak nadmieniał przewodniczący, aby zdrowo popatrzeć na rzeczywistość muzyczną, w której żyjemy. Kongres postawił sobie wzniosły cel — uwrażliwienie ludzi muzyki na konsekwencje wynikające z braku twórczego wysiłku i wychowania liturgiczno-muzycznego kapłanów, kleryków, organistów i wiernych. zanika wiele dawnych zawodów, które uwarżliwiały na piękno i wartości muzyki, dając dobre przygotowanie warsztatowe i artystyczne. Aby liturgia mogła być godnie sprawowana — ciągle podkreślano — potrzebne jest zrozumienie i jak najlepsze przygotowanie na tyle, na ile człowiek jest zdolny twórczo sprawować i uczestniczyć w obrzędach liturgicznych.

W obradach kongresu poruszono również problem języka włoskiego — czego nie zauważa się w naszym języku. Każdy region Włoch posługuje się swoistym dialektem i te naleciałości językowe weszły też w zakres wymowy i słownictwa liturgicznego — co oczywiście jest nie do przyjęcia. Stworzono więc pewne zasady co do prawdziwego przekazu liturgii; wydano specjalny podręcznik *Poprawna wymowa języka włoskiego* — wprawdzie w małym nakładzie, ale jest to już pewien krok unifikacji modlitwy liturgicznej. Zwrócono uwagę na konieczność dalszego kształcenia lektorów, animatorów, komentatorów, kantorów, którzy są zobowiązani wziąć udział w specjalnych kursach szkoleniowych z dziedziny muzyki liturgicznej.

Szczegółowy program kongresu był dość bogaty. Wygłoszono 7 referatów, a do ciekawszych należały: P. Santucci, *Problemy kompozytorskie i wykonawcze w liturgii posoborowej*; G. Pajusco, *Kościół i Państwo przed dziedzictwem kultury organowej włoskiej* (prawo, opieka); A. Sacchetti, *Historia muzyki organowej dawnej i współczesnej i wzajemne ich relacje*; V. Miserachs, *Tradycja polifoniczna „Liberiana”*.

W pierwszym dniu kongresu była okazja wysłuchania koncertu organowego mistrza Arturo Sacchetti w ciekawej muzyce: Bossi, Manari, Ravanello, Perosi. Koncert miał miejsce w kościele Matki Bożej in Traspontina, przy Watykanie. W drugim dniu natomiast prezentowała się Capella „Liberiana” z bazyliki S.M. Maggiore z programem utworów maryjnych. Był to historyczny przegląd twórczości kapelmistrzów „Liberiana” istniejącej już od XVI w., której m.in. kierownikiem był G. Palestrina w latach 1561—1565.

Organizacja samego kongresu była na wysokim poziomie, jedynie zawiodła frekwencja. Mimo ogłoszeń w radio, biuletynach i na tysiąc imiennych zaproszeń rozestanych przez organizatorów kongresu przybyło zaledwie dziesięć osób — w tym niżej podpisany.

Łódź-Panewniki

O. RYSZARD PAROL OFMConv.

175 LAT BRYTYJSKIEGO I ZAGRANICZNEGO TOWARZYSTWA BIBLIJNEGO W POLSCE

W dniach od 13. do 15. września 1991 r. odbyła się w Nadarzynie k. Warszawy sesja jubileuszowa z okazji 175-lecia istnienia Brytyjskiego i Zagranicznego Towarzystwa Biblijnego w Polsce pod hasłem: „Biblia w Europie dzisiaj”. Oprócz gości z Polski reprezentujących wszystkie Kościoły w sesji wzięło udział 36 przedstawicieli Towarzystw Biblijnych z zagranicy reprezentujących 18 krajów.

Referat zasadniczy „Biblia w obecnej sytuacji w Europie” wygłosił przewodniczący Zjednoczonych Towarzystw Biblijnych biskup ewang. Eduard Lohse.

Drugi referat pt. „Rola i zadania Apostolatu Biblijnego w reewangelizacji Europy w okresie posttotalitaryzmu” przedstawił biskup Alberto Ablondi, przewodniczący Federacji ds. Apostolatu Biblijnego i wiceprzewodniczący Zjednoczonych Towarzystw Bi-